

► Boeiende expositie over eeuwfeest Oranje Comité

Zo feestte De Lier in de afgelopen honderd jaar

Landelijk is de kleur matter geworden, in De Lier is oranje voorlopig nog glimmend aanwezig. Wie er in voetbaloutfit museum De Timmerwerf bezoekt, valt bij de tentoonstelling Oranje Comité De Lier 100 jaar! niet op. „Binnen zijn we nog steeds oranje!”

Rien van den Anker

De Lier

Natuurlijk had het museum liever gehad dat 'Oranje' het afgelopen weekend bij het EK niet was uitgeschakeld. Niet alleen uit sportieve overwegingen, ook omdat de oranje-hausse mogelijk meer bezoekers zou hebben getrokken. Gastvrouw Gerda Gunneweg blijft positief: „Misschien zijn er nu wel mensen die juist komen kijken.”

De expositie vertelt het verhaal van het 100-jarige Oranje Comité in De Lier. Daaruit blijkt dat het redelijk strenge protestantse De Lier een echt feestdorp is. Maar altijd georganiseerd en ordentelijk en dus kwam er in 1920 op initiatief van burgemeester Crezee een feestcommissie. Die, toen bijzonder, niet-kerkelijk en niet-politiek was.

De aanleiding was dubbel. Direct na de Eerste Wereldoorlog waren er in Europa veel anti-monarchale revoluties, in Nederland wilde de socialistische politicus Troelstra het Oranjehuis verjagen. Dat lukte niet en koningin Wilhelmina werd letterlijk als een vorstin binnengehaald op het Haagse Malieveld. In dat tijdsbeeld paste het volgens Crezee dat er geregeld Oranje-feesten waren, maar er speelde meer.

De tweede aanleiding was dat in die jaren Naaldwijk actief probeerde De Lier te annexeren. Dat leidde tot succesvol verzet: het dorp mocht zelfstandig blijven. Ook dat was reden om feesten met optochten te houden: De strijd gewonnen, het gevaar geweken. Hoogtepunten

▲ Gerda Gunneweg van Museum De Timmerwerf met een fiets uit 1920 voor een beeld van het eerste Lierse oranje-feest. In het midden de vroegere timmermanswerkplaats. FOTO THIERRY SCHUT

binnen de koninklijke familie waren ook redenen om feest te vieren. Zo was er in 1923, toen koningin Wilhelmina 25 jaar vorstin was, en in het geboortjaar van prinses Beatrix in 1938 groot feest.

Verboden

Tijdens de Tweede Wereldoorlog waren Oranje-feesten verboden, want de bezetter moest niks hebben van een vorstenhuis dat bij monde van Wilhelmina vanuit Londen opriep tot verzet. Maar al in

Vaandel uit 1920 was zoekgeraakt, maar hebben we ontdekt in Westlands Museum

– Gerda Gunneweg

september 1945 werd ondanks de oorlogsschade feest gevierd; het echte bevrijdingsfeest volgde in augustus 1946. Dat duurde dagenlang en was vooral op het weiland achter de Hoofdstraat, nu het Oranjeplein.

In het begin hadden de feesten een hoog speeltuinkarakter. Er was een glijbaan, er was ringsteken per fiets of met koets. Mannen deden met de vrouw mee aan de wedstrijd kruiwagen rijden, kinderen vermaakten zich bij de poppenkast.

Pas na de oorlog kwam er steeds meer een kermis met attracties zoals wij die nu kennen. Later werden de Oranje-feesten gelardeerd met een braderie, inclusief verkoopkraampjes. Toen gingen ook middenstanders meedoen, werd de Hoofdstraat een wandeling vol lekkernijen van bakker en slager. De Lierse Oranje-feesten, nu bekend als BraDeLier, waren aanvankelijk

rond 31 augustus, de verjaardag van koningin Wilhelmina. Daarna verschoven ze naar 30 april en 5 mei, Koninginnedag, van Juliana en (ook) Beatrix, en Bevrijdingsdag. Nu zijn ze weer in augustus.

Beelden

De expositie in De Timmerwerf toont een chronologisch beeld van feest vieren in De Lier en is tot en met 21 augustus elke zaterdag van 10 tot 16 uur gratis te bezoeken. Er zijn veel attributen en foto's te zien. Uniek is het fotoboek uit de jaren 50 met haarscherpe beelden van Lierenaren. Bijzonder is het vaandel dat bij de oprichting in 1920 werd ingewijd. „Dat was zoekgeraakt”, aldus Gunneweg, „maar we hebben het in het Westlands museum teruggevonden. Zoek er niks kwaads achter, zij wisten ook niet dat ze het hadden.”